

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิต เพื่อเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์สู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

The Development of Assembly Line Supervisor's Competency – based Curricula for Transferring Knowledge and Experience to Vocational Education Qualification in Seafood Processing Industry

Received:	July	15, 2019
Revised:	October	7, 2019
Accepted:	October	28, 2019

อุทุมพร อินทจักร์ (Authumporn Intachak)^{**}
อนุชัย งามวรางกูร (Anuchai Ramwarungkura)^{***}
นลินรัตน์ รักกุล (Nalinrat Rakkusol)^{****}

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ 2) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพและ 3) กำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของ ผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

ผลการศึกษาพบว่าความต้องการฝึกอบรมของหัวหน้างานตามสมรรถนะประกอบด้วย 11 สมรรถนะหลัก 14 สมรรถนะการบริหารจัดการ 13 สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษา เครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และ 13 สมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้างานการแปรรูป ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของการพัฒนาหัวหน้างานสายการผลิตของสมรรถนะการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร ได้แก่ 1) บริหารจัดการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 60 ชั่วโมง 2) พัฒนานองค์กร อย่างมีคุณภาพ จำนวน 48 ชั่วโมง 3) การพัฒนาการทำงานเป็นทีม จำนวน 36 ชั่วโมง และ 4) การสื่อสารเพื่อการวิเคราะห์ จำนวน 36 ชั่วโมง ในหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุง รักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า แบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ 1) วิเคราะห์การทำงานของเครื่องจักร กล และวงจรไฟฟ้า จำนวน 60 ชั่วโมง

* งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

** อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาชีวะศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lecture, Department of Vocational Education Faculty of Education, Kasetsart University,
e-mail: feduapi@ku.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาชีวะศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Associate Professor, Department of Vocational Education Faculty of Education, Kasetsart University,
e-mail: feduacr@ku.ac.th

**** รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาชีวะศึกษาเพื่อพัฒนารัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Assistant Professor, Department of Vocational Education Faculty of Education, Kasetsart University,
e-mail: fedunrr@ku.ac.th

2) ทดสอบและกำกับตรวจสอบเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าจำนวน 48 ชั่วโมง และ 3) ซ่อมบำรุงเชิงป้องกันด้านเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า จำนวน 48 ชั่วโมง ส่วน หลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตรได้แก่ 1) วางแผน และจัดการสัตว์น้ำของการแปรรูปอาหาร จำนวน 60 ชั่วโมง 2) ควบคุมคุณภาพการผลิตและบรรจุหีบห่อ จำนวน 48 ชั่วโมง และ 3) บริหารงานคุณภาพ และจัดการต้นทุนการผลิต จำนวน 48 ชั่วโมงและในการกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์พบว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะ การบริหารจัดการ เทียบโอนได้จำนวน 22 หน่วยกิต ในส่วนของหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าเทียบโอนได้จำนวน 23 หน่วยกิต และหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปเทียบโอนได้จำนวน 30 หน่วยกิต และหากมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 2 ปี และมากกว่า 3 ปี และมากกว่า 4 ปี เทียบโอนได้จำนวน 2, 3 และ 4 หน่วย กิตตามลำดับ โดยการประเมินผลประสบการณ์การทำงานเพื่อกำหนดหน่วยกิตพิจารณาจากแฟ้มสะสมงานของแต่ละบุคคล

คำสำคัญ : หลักสูตรฐานสมรรถนะ, หัวหน้างานสายการผลิต, การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์, คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ, อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

Abstract

The objectives of this research were to 1) study competency-based training needs of assembly line supervisors for transferring knowledge and experience to vocational education qualification 2) develop the competency-based curricula and 3) identify transferring knowledge and experience of supervisor who attended the competency based curriculum to vocational education qualification.

The research finding showed that the competency-based training needs of assembly line supervisors consist of 11 core competencies 14 managerial competencies 13 functional competencies of machine and electrical maintenance supervisor and 13 functional competencies of processing supervisor. The development of competency-based curriculum for assembly line supervisors to develop managerial competencies divided in 4 modules 1) work safety management 60 hours 2) organization development by quality 48 hours 3) team work development 36 hours and 4) communication for analysis 36 hours. The competency-based curriculum for machine and electrical maintenance supervisor to develop functional competencies divided in 3 modules 1) analysis of machine operation and electric circuit 60 hours 2) testing and monitoring machine and electrical system 48 hours and 3) preventive maintenance for machine and electrical system 48 hours. The competency-based curriculum for processing supervisor to develop functional competencies divided in 3 modules 1) planning and managing aquatic animals for food processing 60 hours

2) quality control in manufacturing and packaging 48 hours and 3) quality management and production cost management 48 hours. Identifying the transferring knowledge and experience of supervisor who attended the competency based curriculum to vocational education qualification showed that the supervisor who attend the competency-based curriculum for developing managerial competencies could transfer knowledge to vocational education qualification 22 credits, the competency-based curriculum for developing functional competencies of machine and electrical maintenance supervisor 23 credits and the competency-based curriculum for developing functional competencies of processing supervisor 30 credits. If the supervisor with 2, 3 or more than 4 years' experience could transfer to 2, 3 or 4 credits respectively in vocational education qualification by experience assessment for identifying credits and considering individual portfolio.

Keywords: Competency based curricula, Assembly line supervisors, Transferring knowledge and experience, Vocational education qualification, Seafood processing industry

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงมุ่งเน้นการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้ และเศรษฐกิจสร้างสรรค์มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานกับภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภาพแรงงาน โดยสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนา กำลังคนและแรงงานให้มีทักษะความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และรองรับการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียน และยังมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยประชากรในวัยแรงงานมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือ แรงงานเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

สภาพการณ์ทางด้านระดับการศึกษาของแรงงานนั้นพบว่าแรงงาน (ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่จบการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนถึง 22 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 59 ของกำลังแรงงาน รวมทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) ดังนั้นการเรียนรู้ของแรงงานเพื่อใช้ในการทำงานและ เกิดการพัฒนา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีความก้าวหน้าในอาชีพนั้นเกิดจากสถานประกอบการเป็นหลัก โดยปัจจุบัน สถานประกอบการในอุตสาหกรรมต่างๆ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของ แรงงานให้เป็นไปตามความต้องการของแต่ละตำแหน่งงาน จึงมีการพัฒนาแรงงานผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนา แรงงาน หัวหน้างานเป็นตำแหน่งงานที่สำคัญในองค์กร โดยเฉพาะใน ปัจจุบันสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทาง

ธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หัวหน้างานจึงต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์อยู่เสมอ หัวหน้างานหรือผู้นำองค์กรระดับต้นเป็นกำลังสำคัญที่มีส่วนช่วยกำหนดความสำเร็จขององค์กร เพราะเป็นตำแหน่งที่จะต้องเชื่อมโยงนโยบายขององค์กรสู่การปฏิบัติจริง เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบทั้งเป้าหมายของตนเองและทีมงาน โดยในปัจจุบัน พบว่า หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาส่วนบุคคลมากกว่าการคำนึงถึงความมุ่งหมายขององค์กรหลายๆ องค์กรในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นหัวหน้างานจึงเป็นการพัฒนาแรงงานในองค์กรเพื่อให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการขององค์กร หลักสูตรสำหรับพัฒนา บทบาทของหัวหน้างานตามสมรรถนะในอนาคตนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างความเข้าใจหลักการและแนวทางการพัฒนาทีมงานจะทำให้สามารถสร้างและรักษานักงานที่มีคุณภาพให้อยู่กับองค์กรและปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูง

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสังคมไทยยังคงให้ความสำคัญกับคุณวุฒิทางการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาความรู้ และทักษะผ่านการศึกษาในระบบ ดังนั้นการเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคการศึกษา จึงเกิดขึ้นผ่านการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์นี้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมการเรียนรู้ซึ่งมีการกำหนดตัวชี้วัดในเรื่องร้อยละของแรงงานที่ขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อยกระดับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในเป้าหมายของคนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ในส่วนของต่างประเทศนั้นมีหลายประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เดิมของ แรงงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ทำให้แรงงานสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมา มาใช้พัฒนาตนเองได้โดยได้รับการยอมรับ จากทั้งสถานประกอบการและสถานศึกษา ดังนั้นแรงงานที่ไม่มีโอกาสที่จะเข้าศึกษาในระบบก่อนที่จะเข้าทำงาน สามารถนำความรู้ ทักษะและความสามารถที่เกิดจากการทำงานมารับรอง และใช้เทียบโอนเพื่อ ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อหรือการพัฒนาตนเองตามเส้นทางอาชีพที่ได้วางเป้าหมายไว้ โดยการเรียนรู้จากการทำงานเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และยืดหยุ่นตามความชอบ และความ ถนัดในการทำงานของแรงงานด้วย (อนุชัย รามวงษ์กูร และนลินรัตน์ รักกุล, 2558)

การวิจัยนี้จึงเป็นงานวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาอาชีพของแรงงานโดยการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการเชื่อมต่อโลกการทำงานและโลกของการศึกษาผ่านการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยได้นำร่องในการพัฒนาแรงงานเข้าสู่ ตำแหน่งหัวหน้างานสายการผลิต ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่ง ที่มีศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ซึ่งอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลของไทย นับว่า เป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพมากที่สุดอุตสาหกรรมหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน โดยมีการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการผลิต การรักษาคุณภาพ มาตรฐานด้านอาหารและความปลอดภัย ได้ดีที่สุดในอาเซียนซึ่งทั่วโลกให้การยอมรับ (ศูนย์การศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้า ไทย, 2554)

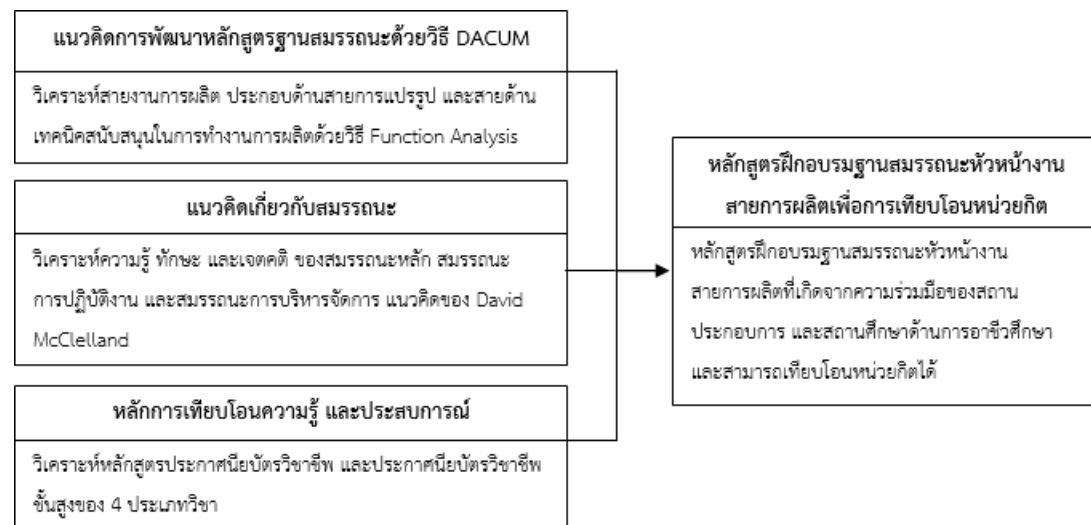
แนวทางหนึ่งในการพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลในจังหวัดสงขลา คือ สถานศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและสถานประกอบการในจังหวัดสงขลาสามารถร่วมกันจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาแรงงานได้เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการโดยเมื่อแรงงานจบหลักสูตร ระยะสั้นแล้วสามารถเก็บสะสมเป็นหน่วยกิตและสามารถนำหน่วยกิตนี้ไปใช้ในการศึกษาต่อไป(อนุชัย รามวงศ์กูร และคณะ, 2558)การสะสมหน่วยกิตนี้นอกจากจะทำให้แรงงานมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองแล้วยังทำให้สถานประกอบการสามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ และทักษะของแรงงานด้วยดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์สู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล จึงเป็นงานวิจัยที่สร้างประโยชน์ให้กับทั้งผู้ประกอบการและแรงงานในอุตสาหกรรมในการพัฒนาแรงงานให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการและแรงงานสามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปเทียบโอนเพื่อ คุณวุฒิทางการศึกษาผ่านสถานศึกษา นอกจากนั้นยังเป็นการเชื่อมเครือข่ายพื้นที่เพื่อพัฒนาแรงงานและการศึกษาที่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานและคนในพื้นที่ด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ
- 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ
- 3) เพื่อกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

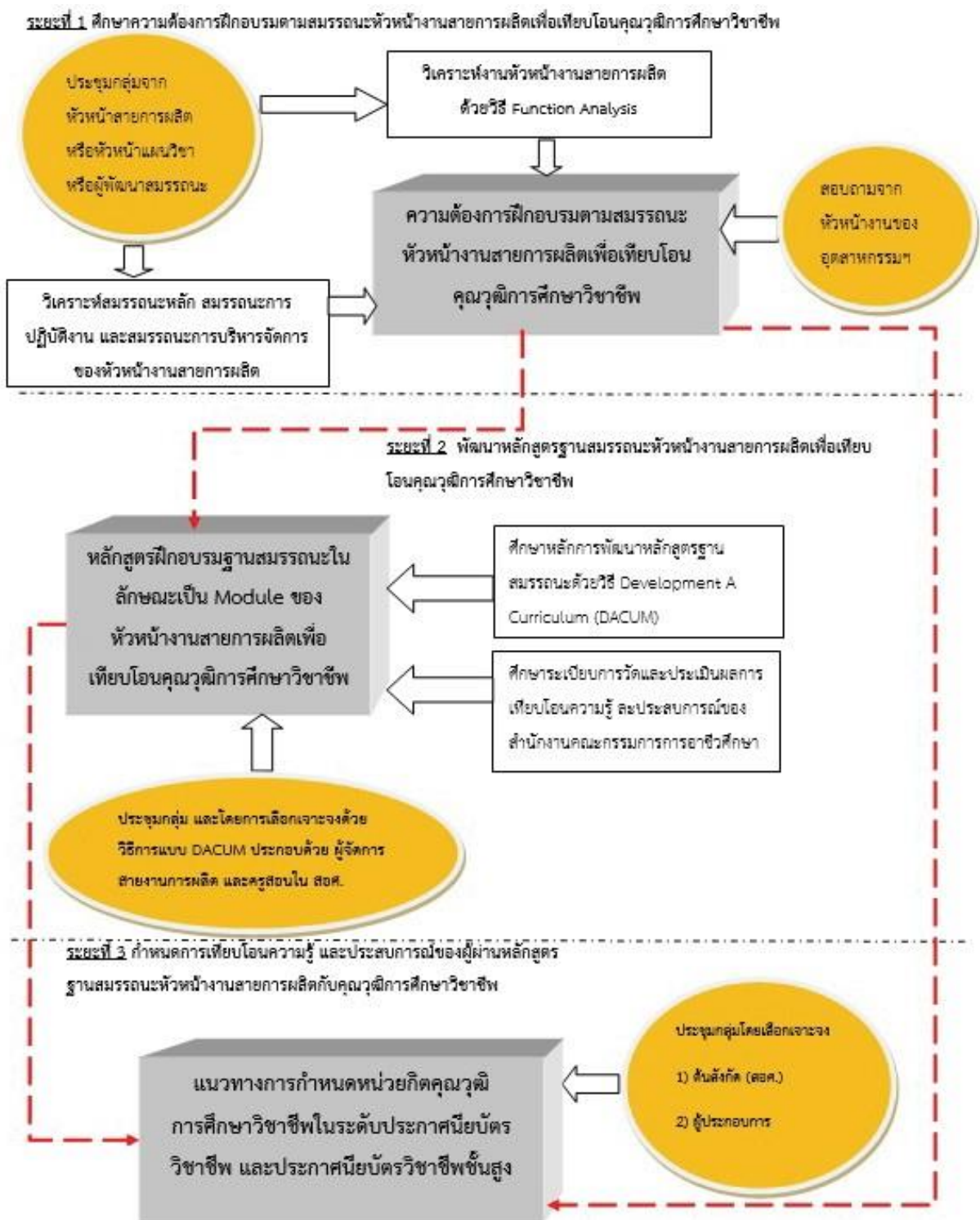
งานวิจัยนี้ได้ใช้แนวคิด 3 แนวคิดประกอบด้วย 1) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะด้วยวิธี DACUM 2) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของ David McClelland และ 3) หลักการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ดังแผนภาพที่ 1 และเป็นการศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลในจังหวัดสงขลา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลนั้น ผู้วิจัยมีการวางแผนการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ในระยะนี้ผู้วิจัยมีแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน เพื่อวิเคราะห์งานของหัวหน้างานที่จำเป็นต่อการผลิต ด้วยวิธี Functional Analysis และความต้องการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์งานหัวหน้าสายการผลิตด้วยวิธี Function Analysis จากการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มจำนวน 6 คน และใช้เครื่องมือที่ใช้ในส่วนนี้เป็นประเด็นคำถาม เพื่อหาข้อสรุปของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน หัวหน้างานสายการผลิต และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ส่วนที่ 2 ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพกับการสอบถามความคิดเห็นกับผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ทั้งหมด 49 โรงงานที่ขึ้นทะเบียนกับอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และมีหัวหน้างานทั้งหมดจำนวน 647 คน ผู้วิจัยได้ใช้หลักการเปิดตาราง Determining Size from a Given Population (Yamane, Taro. 1967) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% จำนวน 248 คนซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด การสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ผู้วิจัยได้ใช้วิธี “Principal Component Analysis” แล้วหมุนแกนแบบ Orthogonal ประเภท Varimax

ระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพด้วยวิธี DACUM ในระยะนี้มีการทำงานแบ่งการประชุมกลุ่มออกเป็น 2 ส่วน คือสายงานการแปรรูปและกลุ่มสนับสนุนสายการผลิตประกอบด้วยผู้จัดการสายงานการผลิตและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเภทวิชาเกษตรกรรม ประมง คหกรรม และอุตสาหกรรม และดำเนินการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม และใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางการประชุมกลุ่ม (Focus groups guideline) จำนวน 1 ครั้ง ๆ ละ 6 คน เพื่อได้หลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะในลักษณะเป็น Module ของหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอน คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 กำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ ในระยะนี้มีการทำงานแบ่งการประชุมกลุ่มเทียบโอนประสบการณ์ตามของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยการรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้ง 3 ประเภทวิชาได้แก่ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรมด้วยเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางการประชุมกลุ่ม (Focus groups guideline) และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล แบ่งออกเป็น 3 ระยะได้แก่ ระยะที่ 1 ผลศึกษาความต้องการฝึกอบรมตามสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ ผู้วิจัยมีการแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์งานหัวหน้าสายการผลิตด้วยวิธี Function Analysis จากการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มจำนวน 6 คนเพื่อหาข้อสรุปของสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานหัวหน้างานสายการผลิต สามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การกำหนดหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ในลักษณะของการกำหนดหัวหน้างานสายการผลิตนั้น พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับการแบ่งสายการผลิตออกเป็น 2 งาน คือ 1) หัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกล และระบบไฟฟ้า และ 2) หัวหน้างานการแปรรูป เนื่องจากทั้งสองงานนั้นมีความสำคัญมากในการผลิตในโรงงาน ดังข้อความที่ว่าระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิ การศึกษาวิชาชีพ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันว่าการศึกษาหัวหน้างานสายการผลิตประกอบด้วยหัวหน้างาน 2 ตำแหน่งงาน คือหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและไฟฟ้า และหัวหน้างานแปรรูป

ประเด็นที่ 2 เรื่องสมรรถนะหลัก สมรรถนะการบริหารจัดการ และสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของหัวหน้างานสายการผลิตในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องต้องกันว่าสมรรถนะทั้งหมดที่หัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าและงานการแปรรูปมีทั้งหมด 51สมรรถนะ ประกอบด้วยสมรรถนะหลักมีจำนวน 11 สมรรถนะ ส่วนสมรรถนะการบริหารจัดการมีจำนวน 14 สมรรถนะ ในขณะที่สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ามีทั้งหมด 13 สมรรถนะ และสมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้างานการแปรรูปมีทั้งหมด 13 สมรรถนะ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สมรรถนะหลัก สมรรถนะการบริหารจัดการ และสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และงานการแปรรูป

สมรรถนะหลัก	สมรรถนะการบริหารจัดการ	สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า	สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูป
1) มุ่งเน้นผลลัพธ์ของธุรกิจ ตลอดจนเข้าใจธุรกิจ ขององค์กร อย่างถ่องแท้ 2) ประสานงานภายในและภายนอกขององค์กรได้ 3) ประนีประนอม หรือ โกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง 4) คิดแบบนวัตกรรมใหม่ เพื่อการพัฒนาองค์กร 5) ปรับตัวต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร 6) ตระหนักรู้ และเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกและแรงผลักดันของตนเอง 7) ติดตามสถานการณ์ธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา	1) ทำงานเป็นทีม และความร่วมมือ ในการทำงาน โดยให้ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น 2) เจรจ่าต่ององ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเชิงธุรกิจ 3) สร้างวิสัยทัศน์ต่อองค์กรและกลยุทธ์ต่าง ๆ 4) มีความกระตือรือร้น ในการแก้ไขปัญหา 5) มีความละเอียดรอบคอบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 6) มุ่งเน้นคุณภาพของสายการผลิต โดยหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการปรับปรุงงานอย่างเห็นได้ชัดเจน 7) มีความเข้าใจวัฒนธรรมข้ามชาติได้ 8) การมีภาวะผู้นำโดยการโน้มน้าว ให้ผู้อื่นยินยอมในข้อเสนอหรือทางเลือกที่กำหนดขึ้นได้ ในสถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก 9) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	1) อ่านแบบเครื่องกลและทางไฟฟ้าเบื้องต้น 2) ตรวจสอบปริมาณไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบก่อนการต่อเข้ากับ การติดตั้งทางไฟฟ้าได้ 3) วางแผน และกำกับติดตั้งวงจร ไฟฟ้าของตู้ไฟฟ้า และวงจรควบคุม สำหรับอาคารได้ 4) วางแผน และกำกับติดตั้ง อุปกรณ์ควบคุมมอเตอร์ในตู้ควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้าได้ 5) มีความรู้ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) 6) กำกับการตรวจสอบการทำงาน ของวงจรไฟฟ้าได้ 7) วางแผนบำรุงรักษาระบบเครื่องจักรกลจากโรงงาน การซ่อมและบำรุงรักษา 8) วางแผนเคลื่อนย้าย และปรับตั้งเครื่องจักรกล โดยการอ่านแบบแผนผังโรงงาน	1) มีการใช้หลักการมาตรฐานของการบริหารงานคุณภาพ และมาตรฐานของการจัดการสิ่งแวดล้อม 2) คำนวณต้นทุนการผลิตของการแปรรูปอาหาร 3) วางแผนขั้นตอนการบรรจุอาหาร ตามหลักการกระบวนการและมาตรฐานการบรรจุภัณฑ์ 4) มีความรู้ด้านบรรจุหีบห่อ และการเก็บรักษาสลิตภัณฑ์ ต่อเนื่องจากการแปรรูป 5) วิเคราะห์ประเภทและชนิดของสารเจือปนในอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ ขึ้นพื้นฐาน 6) มีการควบคุมคุณภาพกระบวนการผลิต และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะหลัก	สมรรถนะการบริหารจัดการ	สมรรถนะการปฏิบัติงานของ หัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า	สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูป
8) เข้าใจในความ ต้องการและความ คาดหวังของ สมาชิก ในองค์กร 9) ปฏิบัติตาม นโยบาย กฎ ระเบียบ ต่างๆ ของ องค์กร 10) สร้างวัฒนธรรมที่ ดี ต่อองค์กร 11) รับรู้ข้อมูลและ รายละเอียดต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับงานที่ได้ รับผิดชอบได้อย่าง รวดเร็ว	10) คิดเชิงวิเคราะห์โดย การตีความหมายและหา ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล 11) มีการสร้าง มาตรการความ ปลอดภัยในการทำงาน 12) มีการสอนงานให้แก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาและ วิเคราะห์งานและกำหนด แผนการเรียนรู้และฝึก ปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตนในงานอาชีพ 13) พัฒนางค์การอย่าง ต่อเนื่อง โดยการผลักดัน และการกระตุ้น จูงใจให้ สมาชิกในการแสวงหา ความรู้ 14) มีการติดต่อสื่อสาร ทั้งภาษา ไทย และ ภาษาต่างประเทศได้	9) ทดสอบการทำงานหลัง การซ่อม แสมเครื่องจักรกล พร้อมทั้งเขียนและสรุป รายงาน 10) วางแผนซ่อมบำรุงเชิง ป้องกันโดยใช้ข้อมูลสถิติการ ซ่อมมาพิจารณาวางแผนซ่อม 11) จัดทำรายงานสถิติ ข้อมูลด้านงานบำรุงรักษา และซ่อมใหญ่ 12) กำกับการตรวจสอบ งานวางแผน ท่อในโรงงาน โดยการอ่านแบบแปลน และแผนงาน 13) วางแผนการซ่อมบำรุง ด้านสุขาภิบาล หรือการ บำบัดน้ำเสียใน โรงงาน	7) วิเคราะห์สาเหตุการเสื่อม เสียและการเปลี่ยนแปลงของ อาหาร ระหว่างการแปรรูป ตามหลักวิทยาศาสตร์ 8) จำแนกชนิดปลาและ สัตว์น้ำทะเลอื่นๆตามหลัก ชีววิทยาพื้นฐาน ด้านการ แปรรูปสัตว์น้ำ 9) วางแผนดำเนินงาน จัดการงานอาชีพตาม หลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงการบริหารงาน คุณภาพ 10) บันทึกข้อมูลการ ปฏิบัติงานและ ค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงานของการ แปรรูปอาหาร 11) ป้องกันการเสื่อมเสียและ การเปลี่ยนแปลงของอาหาร ระหว่างการแปรรูปตาม หลักการและกระบวนการ การผลิต 12) ประเมินคุณภาพสัตว์น้ำ สดตามหลักการกระบวนการ ชนิดและพันธุ์ สัตว์น้ำ 13) เลือกใช้วิธีการป้องกัน การเสื่อม เสียและการ เปลี่ยนแปลงของอาหาร ระหว่างการแปรรูป

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สู่คุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 248 คน และการวิเคราะห์ตัวแปรและกำหนดน้ำหนักตัวแปรอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยวิธีการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธี “Principal Component Analysis” แล้วหมุนแกนแบบ Orthogonal ประเภท Varimax ดังตารางที่ 2 – 6

ตารางที่ 2 ค่า KMO และ Bartlett’s Test ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะหลัก สมรรถนะการบริหารจัดการ และสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และงานการแปรรูปสมรรถนะ

(n = 248 คน)

KMO and Bartlett’s Test	สมรรถนะหลัก	การบริหารจัดการ	สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน	
			บำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า	การแปรรูป
Kaiser- Meyer – Olkin	.862	.824	.769	.770
Bartlett’s Test of Sphericity				
Approximation Chi – Square	1894.371	2327.294	2404.584	3725.417
df	55	91	78	78
Sig.	.000	.000	.000	.000

จากตารางที่ 2 ค่า KMO และ Bartlett’s Test ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะหลัก สมรรถนะการบริหารจัดการ และสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และงานการแปรรูปพบว่า ค่า KMO ทุกกลุ่มสมรรถนะมีค่ามากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 นั้นสรุปได้ว่าข้อมูล ที่มีอยู่นั้นเหมาะสม หลังจากนั้นทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลหรือไม่ โดยการใช้ Bartlette’s Test ในการ ทดสอบ หลังจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทุกกลุ่มสมรรถนะพบว่า ค่า Significance ของ Bartlette’s มีค่าเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ กลุ่มสมรรถนะแต่ละสมรรถนะมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สมรรถนะสามารถจัดกลุ่มได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ตารางที่ 3 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะหลักของหัวหน้างานใน
อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

(n = 248 คน)

สมรรถนะหลัก	Factor Loading
สมรรถนะหลักกลุ่มที่ 1	
1. ประสานงานภายใน และภายนอกขององค์กรได้	.827
2. มุ่งเน้นผลลัพธ์ของธุรกิจ ตลอดจนเข้าใจธุรกิจขององค์กรอย่างถ่องแท้	.807
3. ประนีประนอม หรือไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง	.790
4. ปรับตัวต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร	.736
5. ตระหนักรู้ และเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกและแรงผลักดันของตนเอง	.733
6. คิดแบบนวัตกรรมใหม่ เพื่อการพัฒนาองค์กร	.721
7. ติดตามสถานการณ์ธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา	.673
Eigenvalues	5.951
Variance (percent)	54.098
สมรรถนะหลักกลุ่มที่ 2	
1. ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบต่าง ๆ ขององค์กร	.805
2. เข้าใจในความต้องการ และความคาดหวังของสมาชิกในองค์กร	.784
3. สร้างวัฒนธรรมที่ดีต่อองค์กร	.759
4. รับรู้ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างรวดเร็ว	.674
Eigenvalues	1.355
Variance (percent)	12.322

จากตารางที่ 3 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะหลักของหัวหน้างานในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลพบว่า ความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะหลักของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลจัดกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม นั่นคือ กลุ่มสมรรถนะหลักที่ 1 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 5.951 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .827 - .673 มีทั้งหมด 7 สมรรถนะ ในส่วนกลุ่มสมรรถนะหลักที่ 2 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.355 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .805 - .674 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ

ตารางที่ 4 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานใน
อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

(n = 248 คน)

สมรรถนะการบริหารจัดการFactor Loading	
สมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่ 1	
1. เจรจาต่อรอง เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเชิงธุรกิจ	.834
2. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรอบคอบ	.798
3. พัฒนางค์การอย่างต่อเนื่อง โดยการผลักดัน และการกระตุ้นใจให้สมาชิกในการ แสวงหาความรู้	.755
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ	.747
5. มีการสร้างมาตรการความปลอดภัยในการทำงาน	.653
Eigenvalues	6.337
Variance (percent)	45.265
สมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่ 2	
สมรรถนะการบริหารจัดการ	Factor Loading
1. สร้างวิสัยทัศน์ต่อองค์กร และกลยุทธ์ต่าง ๆ	.827
2. มุ่งเน้นคุณภาพของสายการผลิต โดยหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการปรับปรุงงานอย่างเห็นได้ ชัดเจน	.807
3. มีความเข้าใจวัฒนธรรมข้ามชาติได้	.651
4. มีภาวะผู้นำโดยการโน้มน้าวให้ผู้อื่นยินยอมในข้อเสนอ หรือทางเลือกที่กำหนดขึ้นได้ ใน สถานการณ์ที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก	.646
Eigenvalues	1.431
Variance (percent)	10.225
สมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่ 3	
1. มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา	.811
2. ทำงานเป็นทีม และความร่วมมือในการทำงาน โดยให้ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น	.785
3. มีการสอนงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และวิเคราะห์งานและกำหนดแผนการเรียนรู้และฝึก ปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในงานอาชีพ	.680

สมรรถนะการบริหารจัดการ	Factor Loading
Eigenvalues	1.315
Variance (percent)	9.396
สมรรถนะการบริหารจัดการกลุ่มที่ 4	
1. มีการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศได้	.803
2. คิดเชิงวิเคราะห์โดยการตีความหมาย และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล	.758
Eigenvalues	1.113
Variance (percent)	7.951

จากตารางที่ 4 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล พบว่าความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลจัดกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม นั่นคือ กลุ่มสมรรถนะการบริหารจัดการที่ 1 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 6.337 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .834 - .653 มีทั้งหมด 5 สมรรถนะ ส่วนกลุ่มสมรรถนะการบริหารจัดการที่ 2 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.431 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .827 - .646 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ ในกลุ่มสมรรถนะการบริหารจัดการที่ 3 มี ค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.315 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .811 -.680 มีทั้งหมด 3 สมรรถนะ และกลุ่มสมรรถนะการบริหารจัดการที่ 4 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.113 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .803 - .758 มีทั้งหมด 2 สมรรถนะ

ตารางที่ 5 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

(n = 248 คน)

สมรรถนะการปฏิบัติงาน	Factor Loading
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ากลุ่มที่ 1	
1. วางแผน และกำกับติดตั้งวงจรไฟฟ้าของตู้ไฟฟ้า และวงจรควบคุมสำหรับอาคารได้	.847
2. ตรวจสอบบริภัณฑ์ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบก่อนการต่อเข้ากับการติดตั้งทางไฟฟ้าได้	.834
3. มีความรู้ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm)	.832
4. วางแผน และกำกับติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมมอเตอร์ในตู้ควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้าได้	.830
5. อ่านแบบเครื่องกลและทางไฟฟ้าเบื้องต้น	.768

สมรรถนะการปฏิบัติงาน	Factor Loading
Eigenvalues	6.468
Variance (percent)	49.756
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ากลุ่มที่ 2	
1. ทดสอบการทำงานหลังการซ่อมแซมเครื่องจักรกลพร้อมทั้งเขียนและสรุปรายงาน	.797
2. วางแผนบำรุงรักษาระบบเครื่องจักรกลจากรายงานการซ่อมและบำรุงรักษา	.684
3. วางแผนเคลื่อนย้าย และปรับตั้งเครื่องจักรกล โดยการอ่านแบบแผนผังโรงงาน	.676
4. กำกับการตรวจสอบการทำงานของวงจรไฟฟ้าได้	.613
Eigenvalues	1.557
Variance (percent)	11.975
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ากลุ่มที่ 3	
1. กำกับการตรวจสอบงานวางระบบท่อในโรงงานโดยการอ่านแบบแปลน และแผนงาน	.788
2. วางแผนการซ่อมบำรุงด้านสุขาภิบาล หรือการบำบัดน้ำเสียในโรงงาน	.710
3. จัดทำรายงานสถิติข้อมูลด้านงานบำรุงรักษาและซ่อมใหญ่	.654
4. วางแผนซ่อมบำรุงเชิงป้องกันโดยใช้ข้อมูลสถิติการซ่อมมาพิจารณาวางแผนซ่อม	.609
Eigenvalues	1.142
Variance (percent)	8.787

จากตารางที่ 5 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมสมรรถนะการปฏิบัติงานของ หัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลพบว่าความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลจัดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม นั่นคือกลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าที่ 1 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 6.468 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .847 - .768 มีทั้งหมด 5 สมรรถนะ กลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลที่ 2 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.557 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .799 - .613 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ ส่วนกลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าที่ 3 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.142 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .788 - .609 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ

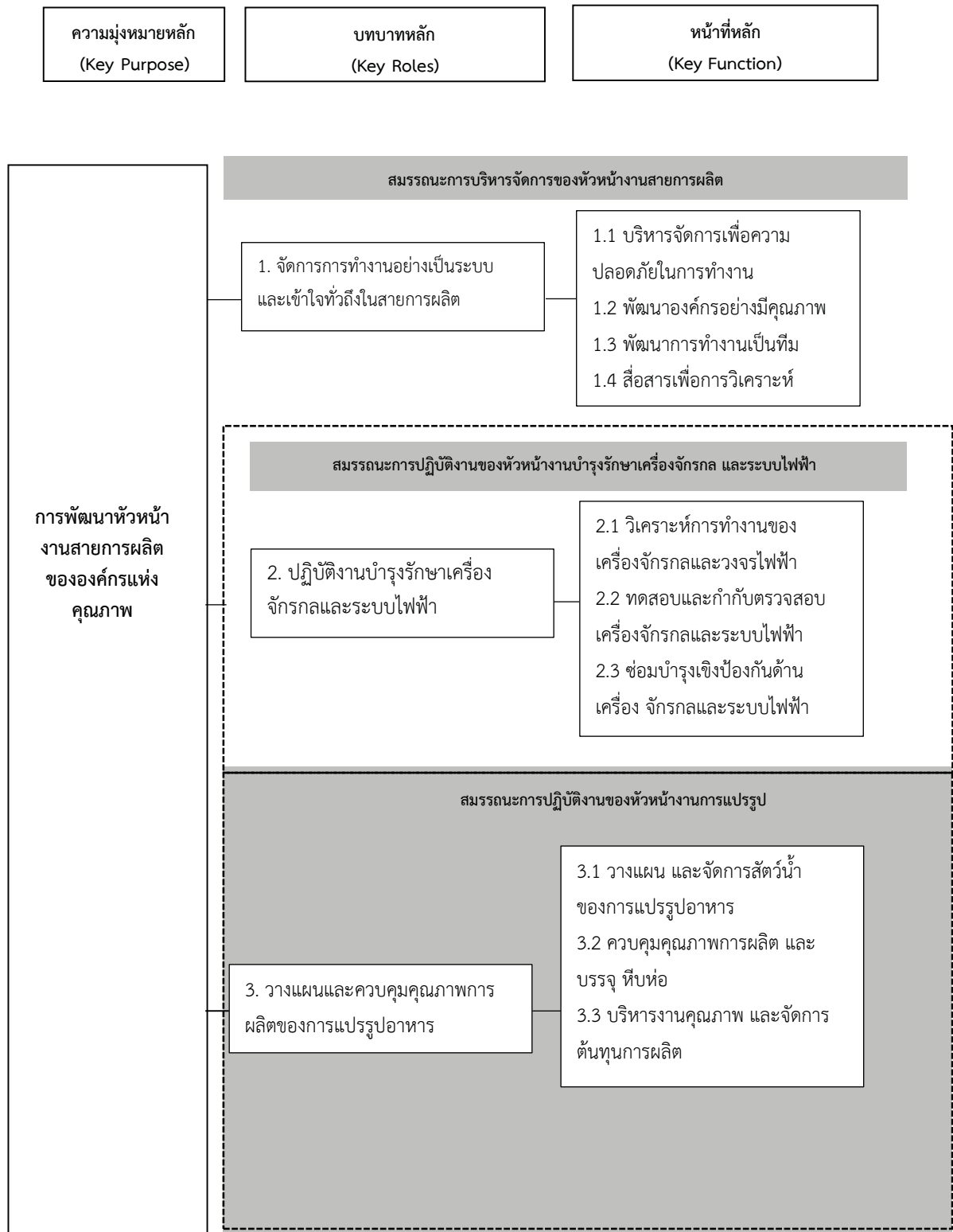
ตารางที่ 6 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมสมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้างานการแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

(n = 248 คน)	
สมรรถนะการปฏิบัติงาน	Factor Loading
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปกลุ่มที่ 1	
1. วางแผนขั้นตอนการบรรจุอาหารตามหลักการกระบวนการและมาตรฐานการบรรจุภัณฑ์	.894
2. ป้องกันการเสื่อมเสียและการเปลี่ยนแปลงของอาหารระหว่างการแปรรูปตามหลักการและกระบวนการการผลิต	.849
3. วิเคราะห์สาเหตุการเสื่อมเสียและการเปลี่ยนแปลงของอาหารระหว่างการแปรรูปตามหลักวิทยาศาสตร์	.842
4. จำแนกชนิดปลาและสัตว์น้ำทะเลอื่นๆ ตามหลักชีววิทยาพื้นฐานด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ	.782
5. ประเมินคุณภาพสัตว์น้ำสดตามหลักการ กระบวนการ ชนิดและพันธุ์สัตว์น้ำ	.770
Eigenvalues	7.146
Variance (percent)	54.969
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปกลุ่มที่ 2	
1. มีการควบคุมคุณภาพกระบวนการผลิต และตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์	.879
2. บันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการแปรรูปอาหาร	.750
3. วิเคราะห์ประเภทและชนิดของสารเจือปนในอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ ขึ้นพื้นฐาน	.543
4. มีความรู้ด้านบรรจุหีบห่อและการเก็บรักษาสัตว์น้ำต่อเนื่องจากการแปรรูป	.515
Eigenvalues	1.280
Variance (percent)	9.892
สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปกลุ่มที่ 3	
1. มีการใช้หลักการมาตรฐานของการบริหารงานคุณภาพ และมาตรฐานของการจัดการสิ่งแวดล้อม	.834
2. คำนวณต้นทุนการผลิตของการแปรรูปอาหาร	.825
3. เลือกใช้วิธีการป้องกันการเสื่อมเสียและการเปลี่ยนแปลงของอาหารระหว่างการแปรรูป	.531
4. วางแผน ดำเนินงาน จัดการงานอาชีพตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงการบริหารงาน คุณภาพ	.504
Eigenvalues	1.099
Variance (percent)	8.457

จากตารางที่ 6 ค่า Factor Loading ของความต้องการฝึกอบรมสมรรถนะการปฏิบัติงาน หัวหน้างานการแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลพบว่าความต้องการฝึกอบรมสมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้า งานการแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลจัดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม นั่นคือกลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้า งานการแปรรูปที่ 1 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 7.146 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .894 - .770 มีทั้งหมด 5 สมรรถนะ ส่วนกลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้างานการแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลที่ 2 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.280 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .879 - .515 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ และในกลุ่มสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปที่ 3 มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.099 และค่า Factor Loading มีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง .834 -.504 มีทั้งหมด 4 สมรรถนะ

ระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ

จากการประชุมกลุ่มย่อยในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตเพื่อเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพทั้งหมด 6 คน โดยมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นทั้ง On – the – job – Training และ Off – the – job – Training ทั้งสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีของคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยมีข้อตกลงว่าจะพิจารณาจากความต้องการฝึกอบรมของสมรรถนะการบริหารจัดการและสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานสายการผลิตในอุตสาหกรรม แปรรูปอาหารทะเล ทั้งนี้คณะผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 6 ท่านได้พิจารณาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ในข้างต้นประกอบกับการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของหัวหน้างานสายการผลิตแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานสายการผลิตมีบทบาทหลักเป็นการจัดการการทำงานอย่างเป็นระบบ และเข้าใจทั่วถึงในสายการผลิต ประกอบด้วย 4 กลุ่มสมรรถนะประกอบด้วย บริหารจัดการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน พัฒนางค์กรอย่างมีคุณภาพ พัฒนาการทำงานเป็นทีม และสื่อสารเพื่อการวิเคราะห์ 2) สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานบำรุงรักษา เครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ามีบทบาทหลักเป็นการปฏิบัติงานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าประกอบด้วย 3 กลุ่มสมรรถนะประกอบด้วย วิเคราะห์การทำงานของเครื่องจักรกลและวงจรไฟฟ้า ทดสอบและกำกับตรวจสอบ เครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และซ่อมบำรุงเชิงป้องกันด้านเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และ 3) สมรรถนะการปฏิบัติงานหัวหน้างานการแปรรูปมีบทบาทหลักเป็นการวางแผนและควบคุมคุณภาพการผลิตของการแปรรูปอาหารประกอบด้วย 3 กลุ่มสมรรถนะประกอบด้วย วางแผนและจัดการสัตว์น้ำของการแปรรูปอาหารควบคุมคุณภาพการผลิต และบรรจุหีบห่อ และบริหารงานคุณภาพ และจัดการต้นทุนการผลิต ตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิต: หัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าและหัวหน้างานการแปรรูป

ระยะที่ 3 กำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะ หัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ จากการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษามีฉันทามติเกี่ยวกับกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะ หัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพโดย ร่วมกันพิจารณาเกณฑ์ในการเทียบโอนโดยให้ความรู้ ประสบการณ์ และสมรรถนะที่ได้จากประสบการณ์การทำงานเทียบเคียงกับคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรของสถานศึกษาของอาชีวศึกษา ผลปรากฏดังนี้ ในส่วนของ สมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานสายการผลิตสามารถแบ่งออกเป็น 4 Module ได้แก่ 1) บริหารจัดการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน 2) พัฒนางค์กรอย่างมีคุณภาพ 3) การพัฒนาการทำงานเป็นทีม และ4) การสื่อสารเพื่อการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานในอุตสาหกรรม แปรรูปอาหารทะเล

การกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวหน้างานสายการผลิตกับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในส่วนของสมรรถนะการบริหารจัดการของหัวหน้างานสายการผลิต	
Module 1.1: บริหารจัดการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน จำนวน 60 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ดังต่อไปนี้ หมวดการศึกษาทั่วไป 3000-1409 การคิดและการตัดสินใจ (Thinking and Decision Making) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ในสาขาวิชาการจัดการทั่วไป 3207-2105 การจัดการความรู้ในองค์กร (Knowledge Management in Organization) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 3111-2009 เทคนิคการจัดการความปลอดภัย (Safety Management Technology)	Module 1.2: พัฒนางค์กรอย่างมีคุณภาพ จำนวน 48 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ในสาขาวิชาการจัดการทั่วไป 3215-2002 การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 3001-1001 การบริหารงานคุณภาพในองค์กร (Quality Administration in Organization)

Module 1.3: การพัฒนาการทำงานเป็นทีม จำนวน 36 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ ดังต่อไปนี้ หมวดการศึกษาทั่วไป 3000-1606 การคิดอย่างเป็นระบบ (Systematic Thinking)	Module 1.4: การสื่อสารเพื่อการวิเคราะห์ จำนวน 36 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ ดังต่อไปนี้ หมวดการศึกษาทั่วไป 3000-1101 ภาษาไทยเพื่อสื่อสารในงานอาชีพ (Thai for Career Communication) 3000-1203 ภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงาน (English- on-the-Job) 2000-1409 คณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาการคิด (Mathematics for Critical Thinking)
---	--

ตารางที่ 8 การกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงาน
ของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และงานการแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล

การกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้ากับคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ	
Module 2.1: วิเคราะห์การทำงานของเครื่องจักรกลและวงจรไฟฟ้า จำนวน 60 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอน รายวิชาได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 3100-0003 งานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic and Electrical Practice) 3104-1001 วงจรไฟฟ้า (Electric Circuit) 3104-2001 การติดตั้งไฟฟ้า (Electrical Installation) 3100-0002 เขียนแบบเทคนิค (Technical Drawing)	Module 2.2: ทดสอบและกำกับตรวจสอบเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า จำนวน 48 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชา ได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 3111-0002 เทคนิคงานบำรุงรักษาเบื้องต้น (Basic Maintenance Technique) 3111-2103 งานวางผังโรงงานและติดตั้ง (Plant Layout Installation)
Module 2.3 ซ่อมบำรุงเชิงป้องกันด้านเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า จำนวน 48 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ดังต่อไปนี้หมวดการศึกษาทั่วไป 3000-1105 การเขียนรายงานการปฏิบัติงาน (On-the-Job Report Writing) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 3111-2101 งานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)	

การกำหนดการเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ของผู้ผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของหัวหน้างานการแปรรูปกับคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพ	
Module 3.1: วางแผน และจัดการสัตว์น้ำของ การแปรรูปอาหาร จำนวน 60 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาประมง 3600-0005 การจัดการวัตถุดิบสัตว์น้ำ (Fish Raw Material Management) 3600-0003 ชีววิทยาทั่วไปของสัตว์น้ำ (General in Biology of Aquatic Animals) 3602-1001 จุลชีววิทยาอาหารเบื้องต้น (Basic Food Microbiology) 3600-0002 ชีววิทยาของปลา (Fish Biology) 3602-2001 เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ประมง (Fishery Product Technology)	Module 3.2: ควบคุมคุณภาพการผลิตและบรรจุ หีบห่อ จำนวน 48 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอน รายวิชาได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาประมง 3602-2002 การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ (Inspection and Quality Control) 3602-2003 การสุขาภิบาลโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ (Fish Processing Plant Sanitation) 3602-1002 เคมีเบื้องต้น (Introduction to Food Chemistry)
Module 3.3: บริหารงานคุณภาพและจัดการต้นทุนการผลิต จำนวน 48 ชั่วโมง และสามารถเทียบโอนรายวิชาได้ดังต่อไปนี้ ประเภทวิชาประมง 3602-2005 มาตรฐานคุณภาพการแปรรูปสัตว์น้ำ (Quality Standard for Fish Processing) 3001-1001 การบริหารงานคุณภาพในองค์กร (Quality Administration in Organization)	

ส่วนประเด็นการเทียบโอนประสบการณ์ของการทำงานของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าและหัวหน้างานการแปรรูปเพื่อกำหนดหน่วยกิตของคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพในประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง เรื่องประสบการณ์การทำงานเพื่อกำหนดหน่วยกิตของคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพในประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของหัวหน้างานบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าและหัวหน้างานการแปรรูปดังนี้ 1) ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 2 ปีแต่ไม่ถึง 3 ปีเทียบโอนรายวิชาคือ ฝึกงาน 1 2) ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 3 ปีแต่ไม่ถึง 4 ปี เทียบโอนรายวิชาคือ ฝึกงาน 2 และ 3) ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปี เทียบโอนรายวิชา คือ ฝึกงาน 3

ประเด็นที่สอง เรื่องการประเมินผลจากทำรายงานเพื่อกำหนดหน่วยกิตของคุณวุฒิการศึกษาระดับวิชาชีพในประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของหัวหน้างานการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้า และหัวหน้างานการแปรรูปสามารถสรุปได้คือ การให้ทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ของแต่ละบุคคลที่ต้องการเทียบโอนหน่วยกิต

สรุปผลและอภิปรายผล

1. การศึกษาความต้องการฝึกอบรมของหัวหน้างานตามสมรรถนะในสถานประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะที่สำคัญ ประกอบด้วย 11 สมรรถนะหลัก 14 สมรรถนะการบริหารจัดการ และ 13 สมรรถนะของหัวหน้างาน เป็นสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นต่อการ พัฒนาบุคลากรในหัวหน้าสายการผลิตในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลอย่างยิ่งซึ่งสอดคล้องกับงานของ ทศนวรรณ พลวิรัตน์ และจิรวรรณ คงคล้าย (2560) ที่กล่าวว่า ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรระดับหัวหน้างานให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้นจะส่งให้บุคคลสามารถทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร และงานของอาชว์ฤทธิ์ น้อมเนียน และสมศักดิ์ อมรสิริพงศ์ (2561) ที่กล่าวว่า การสร้างความเข้มแข็งทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลนั้น จะนำไปสู่การบริการจัดการทรัพยากรบุคคลขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมสำหรับภารกิจในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถขับเคลื่อน ผ่านโครงการหรือกิจกรรมในการพัฒนากระบวนการในเชิงบริหารทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรได้ทั้งนี้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับสมรรถนะของการพัฒนาหัวหน้างานสายการผลิตของสมรรถนะการบริหารจัดการนั้น ควรประกอบด้วย ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของ การกำหนดสมรรถนะที่แบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มความรู้ (Knowledge) กลุ่มทักษะ (Skill) และ กลุ่มคุณลักษณะ (Attribute) ตามแนวคิดของ Royal Society of Thailand (2003); Yavaprabhas (2005); Thienphut (2007)รวมทั้งนักวิชาการอื่น อาทิ Boyatzis (1982, p.58); Dubois and Rothwell (2004, p.19); Dale and Hes (1995, p.80) โดยผลจากการศึกษาสมรรถนะในครั้งนี้ พบว่า หลักสูตรที่จะพัฒนาศักยภาพหัวหน้างานควรประกอบด้วย หลักสูตรสมรรถนะการบริหารจัดการจำนวน 4 หลักสูตร หลักสูตรสมรรถนะของการปฏิบัติงานของหัวหน้าเครื่องบำรุงและระบบไฟฟ้า จำนวน 3 หลักสูตรและหลักสูตรฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานแปรรูป จำนวน 3 หลักสูตร โดยเป้าหมายสำคัญของหลักสูตร ดังกล่าวนั้นเพื่อสร้างคุณค่าให้กับแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานเดิมรวมทั้งเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ความสำคัญของระบบการเทียบโอนเพื่อพัฒนาแรงงานและเสริมสร้างขีดการแข่งขันตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560-2579มีการระบุถึงเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเน้นเรื่องการพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย การสร้างสังคม

แห่งการเรียนรู้ โดยเร่งสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและจัดทำระบบการทดสอบ การวัดและประเมินผล การสะสมและเทียบ โอนผลการเรียนรู้จากในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้ง ประสพการณ์การทำงาน ซึ่งจากการศึกษา ในครั้งนี้พบว่า การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ผู้ประสบการณ์ในการทำงานแล้วจนมีความ ชำนาญเชี่ยวชาญแต่ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาได้ทำการประเมินการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จาก การทำงานเป็นคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อใช้ในการศึกษาในระบบ หรือใช้เทียบระดับของเงินเดือนและเพื่อเปิด โอกาสให้นำความรู้และประสบการณ์มาทำการ

ประเมินเทียบโอนเข้าหน่วยกิต เป็นการยอมรับความรู้และ ประสบการณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียน ตามหลักสูตรในการกำหนดการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์พบว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะการบริหาร จัดการเทียบโอนได้จำนวน 22 หน่วยกิต ในส่วนของหลักสูตร ฐานสมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างาน บำรุงรักษาเครื่องจักรกลและระบบไฟฟ้าจะสามารถเทียบโอนได้ จำนวน 23 หน่วยกิต และหลักสูตรฐาน สมรรถนะการปฏิบัติงานของหัวหน้างานการแปรรูปจะเทียบโอนได้ จำนวน 30 หน่วยกิต และหากมี ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 2 ปี และมากกว่า 3 ปี และมากกว่า 4 ปี

เทียบโอนได้จำนวน 2, 3 และ 4 หน่วยกิตตามลำดับโดยการประเมินผลประสบการณ์การ ทำงานเพื่อการ กำหนดหน่วยกิตพิจารณาจากแฟ้มสะสมงานของแต่ละบุคคลนั้น นอกจากนี้ ยังพบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษา ในพื้นที่สามารถจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาแรงงาน เพื่อตอบสนองความ ต้องการของสถานประกอบการได้ โดยเมื่อแรงงานจบหลักสูตรระยะสั้นแล้วสามารถเก็บเป็นหน่วยกิตและ นำหน่วยกิตนี้มาใช้ในการศึกษาต่อไป นับเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองและยังทำให้สถานประกอบการ สามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยมี ฐานข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ทักษะของแรงงานอีกด้วยซึ่งจาก ผลการศึกษานั้น สอดคล้องกับงานของ อนุชัย รามวงษ์กูร และนลินรัตน์ รักกุล (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็น ความรู้ทางวิชาชีพนั้น เป็นการสร้างคุณค่าให้กับบุคลากรให้พร้อมรับกับ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการเทียบโอนมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อคุณวุฒิ การศึกษาวิชาชีพ ซึ่งพบว่าการนำระบบสะสมหน่วยกิตหรือ Credit Bankมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการ เทียบโอนความรู้และทักษะของแรงงานที่ได้มีระดับมาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติ ไปสู่คุณวุฒิด้าน อาชีวศึกษาเป็นการสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับแรงงาน โดยแรงงานสามารถ เก็บเป็นหน่วยกิตและสามารถนำมาใช้ในการศึกษาต่อได้

References

- Boyatzis, R. E. (1982). **The Competency manager: A guide for effective management.** New York: John Wiley and Sons.
- Center for International Trade Studies. (2011). “khrōṅkaṅ phatthanaṅ khwāmruāmmū dān ‘utsāhakam kap prathet phuanbān”. (Development Cooperation Project Industry and neighboring countries). <http://www.oie.go.th>.
- Dales, M., & Hes, K. (1995). **Creating Training miracles.** Sydney: Prentice Hall.
- Dubois, D. D., & Roth Well, W. J. (2004). **Competency-base human resource management.** Amherst, MA: Human resource Development Press.
- National Statistical Ofpce. (2018). “sarup phonlakā rasamruāt phāwa kān tham ngān khōṅ prachakōṅ”. (Report of the Labor Force Survey). http://www.nso.go.th/ Report_Feb 18.pdf
- Nomnian, A., Amornsiriphong, S. (2018). kānphatthanaṅ samatthana sapphayakōṅ bukkhon sū ‘ongkōṅsamatthana sūṅ khōṅ samnakngān khana kammakān ‘ōlāe namtān sāi. (A Performance Development of Human Resource for High Performance Organization of the Ofpce of Cane and Sugar Board). Veridian E - Journal , Silpakorn University 11, 2 (May- August 2018): 989-1000.
- Ofpce of the Education Council. (2017?). phānkaṅ suksā hāṅg chat. (National Education Plan 2017 - 2036). <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>
- Ofpce of the National Economics and Social Development Council. (2015). “phān phatthanaṅ setthakit læ sangkhom hāṅg chat chabap thī sipsōṅ”. (The 12th National Economic and Social Development Plan (2017 - 2021). http:// www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- Ramwarungkura, Anuchai., Rakkusol, N. (2015). kānphatthanaṅ rūpbāp kān thiāp ōn mātrathān fīmū rāṅngān phūa khunnawuthi kānsuksā wichāchīp. Journal of Industry Education. 9, 2 (July-December 2015): 84 ÷ 96.
- Ramwarungkura, Anuchai., Rakkusol, N., Intachak, A. (2015). kānphatthanaṅ rūpbāp kān thiāp ‘ōn mātrathān fīmū rāṅngān phūa khunnawuthi kānsuksā wichāchīp. (Development of a model for transferring experience, professional skills, competency bases for determining qualifications, vocational education and compensation for the food processing industry). Copyprint
- Royal Society of Thailand. (2003). **Royal institute dictionary B.E. 2542.** Bangkok:Nanmeebooks. (in Thai)

- Thienphut, D. (2007). **Talent**. Bangkok: A.R. Information and Publishing. (in Thai)
- Yavaprabhas, S. (2005). **Personnel management of Thai government personnel: New trend and challenge**. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Yospanya, O., Kornpuang, Anucha. (2018). rūpbæp kâphatthanā samatthana huānā ngān wichākān nai sathān suksot sangkat samnakngān khēt phūnthī kânsuksā prathom suksā. (The Competency Development Model for Head of Academic Affairs in the Primary Educational Service Area Ofpce). Journal of Educational Naresuan University 20, 1(January - March 2018): 232-245.